

Seg skal derfor foreslaae, at Helsingfors Universitet stryges, uagtet jeg ingenlunde har Nogetsomhelst imod, at det virker saa meget, det kan, for den svenske Cultur; naar jeg siger „stryge det“, mener jeg naturligviis kun ud af Lovforslaget.

Seg kommer dernæst til det andet Hovedformaal for Lovforslaget, nemlig den udvidede Afgang til at blive akademisk Borger, og som er indeholdt i Slutningen af § 3. Dette skal jeg i fuldeste Maal tiltræde, men forsaavidt man vil gjøre Noget i denne Retning, — hvad man jo meget godt kunde gjøre af Hensyn til Lovforslagets Titel, thi da det hedder Forslag til Lov om nogle Tillæg til Universitetsfundatsen, kan man jo ogsaa lægge til, hvor man synes, og forøvrigt staaer det jo i Forbindelse med den øvrige Deel af Forslaget — forsaavidt man altsaa vil gjøre Noget for at lette Afgangen til at blive akademisk Borger, saa vil jeg gaae endnu videre, thi det er eensidigt, kun at give Afgang ved Besvarelsen af Universitetets Priisopgaver. Hvad skulde der vel f. Ex. være iveren for, at en Mand, der havde opnaaet den Indsigt, videnskabelige Dannelse og aandelige Dygtighed, der skal til, for at tage den nyoprettede Magisterconferents, ogsaa skulde kunne uden Videre underkaste sig den? Man siger: Det kan ikke gaae an, thi han skal først godtgjøre, at han besidder den fornødne Fordannelse; men der er vist ikke den ringeste Fare derved, thi har Manden ikke Fordannelse, kan han ikke underkaste sig Magisterconferentsen, han kan ikke bestaae den; men kan han bestaae den, har han bestaaet den, saa er dette jo det meest talende Beviis for, at han har Fordannelsen. Der er altsaa ikke den afferringeste Fare, mener jeg, ved at tillade Enhver at tage Magisterconferentsen, naar han troer i en Videnskabsgreen, den være nu tykkere eller tyndere (og Videnskabsgrene kunne jo vel ogsaa være tynde), at have den fornødne Kundskab. Der er endnu en tredie Maade, hvorpaa man kunde udføre den i § 3 udtalte Tanke, nemlig ved en Tredeling af Studiet til at blive Student. Dette er ikke nogen Tanke, jeg oprindelig selv har udsanget; den er kommen fra en anerkjendt dygtig Skolemand, og jeg skal ved Forslagets anden Behandling, hvis det kommer saa vidt,

tillade mig at meddeele yriere Underretning derom, hvis det skulde være fornødent; men jeg finder ikke, at det er tilstedeligt ved Sagens første Behandling. Jeg mener nemlig, at der bør være tre Veie, der kunde føre til det samme Maal: at blive akademisk Borger; den ene er naturligviis den gamle og almindelige. Seg skal her bemærke, at efter min Formening er Feilen ved det nuværende System den, at det ikke gjælder saameget om, hvilken Kundskabsfylde Du har, eller hvilken Dannelse og Dygtighed Du virkelig besidder, men der spørges væsentligst om, ad hvilken Veie er Du kommen til den, ved hvilke Midler har Du naaet den Kundskabsfylde, den Aandsdannelse, Du har? Det mener jeg er feil. Seg troer derfor, at man ved Siden af den gamle bestaaende Prøve, som jeg vil kalde den syblandsk-klassiske, kan, som den Skolemand, jeg nys omtalte, en Rector ved en lærd Skole, har foreslaaet i et Program for iaar, sætte en anden, nemlig en gennem realistisk-naturvidenskabelige Studier. Jeg vil dertil endnu føie en tredie, som jeg vil tillade mig, uagtet det mulig vil forekomme Mange lidt ubeslædent, at kalde den nordisk-klassiske. Seg troer overhovedet, at det er her, at man skal søge at fremhjelpe det akademiske Liv, nemlig ved at lette Afgangen til at blive Student, og ved at tilveiebringe et frit Studium ved Universitetet. Det er her — synes mig — at Slaget skal staae, saa at Universitetets — det være hvilket som helst af de nordiske — egen Bestaafenhed skulde kunne løkke saamange unge Mænd som muligt til sig, for at saa Mange som muligt kunde komme i Besiddelse af den høiere videnskabelige Dannelse, hvis Aundværlighed i Livet og hvis Nytte i det Hele taget ikke kan miskjendes. Seg kommer altsaa til det Udslag, at nærværende Lovforslag vil være et Fremstridt, idet det uden Videre giver enhver Nordbo akademisk Borgervet i Kjøbenhavn, naar han har den andetsteds, og at danske Studenter kunne nyde den Understøttelse, de maatte være berettigede til, ved ethvert af de nordiske Universiteter, hvorved det lærde Stavnsbaand vilde brydes, samt for det Tredie en Ret for alle de nordiske Universiteter til at besvare de udsatte Priisopgaver ved samtlige Universiteter; endelig den udvidede Afgang til at